

Stiftelsen Dar Al-Uloum
Skattegården 7 a
586 48 LINKÖPING

Rektorn vid Dar Al Uloum skola
dau.mouafi@telia.com

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn i Dar Al Uloum skola
i Linköpings kommun

Tillsyn i Dar Al Uloum skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Linköpings kommun under 2012 och 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Dar Al Uloum skola besöktes av Skolinspektionen den 26 april och den 16 november 2012 samt den 7 januari 2013.

Fakta om skolan

Stiftelsen Dar Al Uloum i Linköping fick den 16 januari 1996, (dnr: 95:1408), godkännande som fristående skola motsvarande grundskola. Godkännandet avsåg årskurserna 1-6 från och med bidragsåret 1996/97.

Dar Al Uloum skola har sedan den 11 mars 1999, (dnr 98:1018), godkännande som fristående skola motsvarande grundskola. Godkännandet avser årskurserna 1-9 från och med höstterminen 1999. Vid skolan finns också fritidshem.

Huvudman för skolan är Stiftelsen Dar Al Uloum i Linköping med organisationsnummer 822003-1978.

Skolans profil är språklig-etnisk, dvs. att bevara det arabiska och islamiska kulturarvet. Skolan följer läroplanen för grundskolan, Lgr 11 och de nationellt fastställda kursplanerna för grundskolan. Dessutom läser eleverna frivilligt arabiska, religion, kultur och islamisk profil. Kursplanen i islam har redovisats i samband med ansökan.

Vid tiden för skolbesöket hade skolan 64 elever.

Skolans resultat finns inte publicerat i den nationella statistiken eftersom elevantalet är begränsat. Av skolans egna sammanställningar framgår dock att det övervägande antalet elever når målen för utbildningen. De egna sammanställningarna visar att samtliga elever i årskurserna 3, 6 och 9 har nått kravnivån i de nationella proven de senaste tre åren.

Andelen elever som når målen för utbildningen i årskurserna 3 och 9 för de senaste fem åren är hundra procent enligt skolans egna sammanställningar. I årkurs 5 finns dock vissa avvikelser då enstaka elever inte målen i engelska, historia och religion samt i svenska.

Någon redovisning som visar hur resultatet mellan pojkar och flickor fördelar sig finns inte i de egna sammanställningarna.

Skolinspektionen konstaterar att av skolans redovisning framgår att flertalet elever i Dar Al Uloum skolan når målen för utbildningen. Alla elever når dock inte detta mål och ytterligare insatser behövs för att åtgärda detta. Det saknas också sammanställningar som kan visa i vilken omfattning resultaten skiljer sig mellan könen och mellan de elever som har ett annat språk. (Se vidare under Kvalitetsarbete).

Helhetsbedömning

Huvudmannen måste snarast lämna en tydlig redovisning till Skolinspektionen över hur man tänker säkerställa att det finns ekonomiska förutsättningar att bedriva en utbildning av god kvalitet i enlighet med författningarna.

Trots vidtagna åtgärder i form av kompetensutveckling framgår att rektor måste vidta ytterligare åtgärder för att ge lärarna stöd i syfte att säkerställa att betygssättningen är likvärdig. Rektor måste också tillse att innehållet i de individuella utvecklingsplanerna är utformat i enlighet med författningarna.

Undervisningen i Dar Al Uloum skola sker i små grupper och eleverna får stöd inom ramen för undervisningen. För de elever som enligt utredning är behov av särskilt stöd utarbetas åtgärdsprogram. Rektor måste dock vidta åtgärder så att utformningen och innehållet i åtgärdsprogrammen motsvarar författningarnas krav.

Skolan har en struktur för ett systematiskt kvalitetsarbete men behöver förbättra analysen av resultaten. Av skolans sammanställningar framgår att alla elever når målen för utbildningen förutom några elever som inte når kunskapskraven i bl.a. engelska i årskurs 5. Av beskrivningar syns dock inte några ytterligare variabler i form av t.ex. meritvärden under en längre period eller om det varierar i resultat mellan flickor och pojkar.

De lärare som arbetar inom skolan har utbildning för den undervisning som bedrivs.

Skolans förebyggande arbete mot kränkande behandling ger goda förutsättningar för att skapa en miljö som är lugn och trygg. Skolans plan mot kränkande behandling är ett levande dokument som är väl känt av elever och personal.

Verksamheten i fritidshemmet ger eleverna ledning och stimulans i sitt lärande utifrån sina egna förutsättningar för att kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål och motsvarar i övrigt de krav som anges i författningarna.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Dar Al Uloum att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna som rör skolans ekonomi ska senast den 31 januari 2013 redovisas för Skolinspektionen. De vidtagna åtgärderna som rör de övriga punkterna ska senast 15 april 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Stiftelsen Dar Al Uloum måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att åtgärdsprogram utarbetas i enlighet med författningens krav.

Motivering

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

En granskning av de åtgärdsprogram som inkommit visar att det finns ett formulär där skolan anger vilka behov eleven har och vilka långsiktiga och kortsiktiga mål som ska uppnås. Vem som är ansvarig beskrivs genom att sätta ett kryss i en ruta. Innehållet är dock mycket kortfattat och det är svårt att se hur de olika målen i åtgärdsprogrammet ska kopplas till kunskapskraven i kursplanen. Det framgår heller inte tydligt vilket ansvar skolan har även om det står ett kryss i en ruta. Åtgärdsprogrammen undertecknas av skolans beslutsfattare, elev och vårdnadshavare. Även om det finns datum för uppföljning av åtgärdsprogrammet saknas information hur programmet ska utvärderas och följas upp. Dokumentet är inte utformat som ett beslut och saknar information om möjligheten att överklaga till Skolväsendets överklagandenämnd. Skolinspektionen bedömer därför att åtgärder behövs för att utformningen, innehållet samt uppföljning och utvärderingen av åtgärdsprogrammet ska motsvara författningens krav.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Bedömning och betygssättning**Bedömning**

Stiftelsen Dar Al Uloum måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Säkerställa att lärarna får tillräckligt stöd för att kunna sätta likvärdiga betyg.
- Säkerställa att innehållet i de individuella utvecklingsplanerna är utformade så att de motsvarar författningarnas krav.

Motivering*Betygssättning*

Enligt skollagen ska rektor se till att betyg sätts enligt skollagen och andra författningar. Av detta följer att rektor ska se till att lärarna är väl förtrogna med regelverket. Av skollagen framgår vidare att lärarna ska ges möjligheter till kompetensutveckling.

Granskningen visar att lärarna för diskussioner inom arbetslaget inför bedömning och betygssättning. Det framgår dock alla lärare inte är förtrogna med regelverket kring betygssättning och att det finns behov av ytterligare insatser i form av kompetensutveckling inom området. Granskningen visar också att det finns behov av att förbättra möjligheterna för lärarna att kommunicera med andra lärare om bedömning och betygssättning eftersom skolan är liten och antalet lärare är begränsat. Skolinspektionen bedömer därför att rektor måste säkerställa att alla lärare får det stöd och referenser som de behöver för att kunna sätta likvärdiga betyg.

Skriftlig individuell utvecklingsplan

Enligt skollagen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Granskningen av de individuella utvecklingsplanerna, IUP, visar att de schablonmässigt hänvisar till matriser som innehåller kunskapskrav utifrån varje ämne. Matriserna är ett inköpt material från ett läromedelsförlag. Lärarna ringar in de rutor med beskrivning av kunskapskraven på en viss nivå som efter deras bedömning motsvarar elevens kunskaper. Intervjuerna med lärarna visar att arbetet med de individuella utvecklingsplanerna har varit föremål för diskussion och skolan prövar olika sätt för att förbättra innehållet i planerna. Skolinspektionen kan konstatera att innehållet i de individuella utvecklingsplanerna inte motsvarar kraven på att vara framåtsyftande och tydliga i omdömena om elevernas kunskapsutveckling i förhållande till de ämnen som eleven får undervisning i, ytterligare åtgärder behövs därför.

Författning

3 kap. 14 § skollagen

10 kap. 13 § skollagen

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, (Lgr 11), 2.7 Övergripande mål och riktlinjer, Bedömning och betyg, 2.8 Rektors ansvar, Lpo 94 2.7 Mål och riktlinjer, Bedömning och betyg, 2.8 Rektors ansvar

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Stiftelsen Dar Al Uloum måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Säkerställa att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete för att förbättra skolans resultat.

Motivering

Av skollagen framgår att både huvudmannen och skolan systematiskt ska planera, följa upp och utveckla verksamheten. Vidare anges att detta arbete ska dokumenteras.

Enligt läroplanen för grundskolan ska rektorn som pedagogisk ledare ansvara för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen och att resultatet följs upp och utvärderas i förhållande till kunskapskraven.

Granskningen visar att det finns sammanställningar av resultat från nationella prov. Vidare finns sammanställningar som visar att alla elever har nått målen för utbildningen. Skolan har också en dokumentation med rubriken Systematiskt kvalitetsarbete där det bl.a. framgår att underlaget grundar sig på enkäter, resultat från nationella prov, tester och observationer. I samband med den nya skollagens införande framgår av dokumentet att personalen har diskuterat hur kvalitetsarbetet ska utformas. Där anges också att de prioriterade områdena är kunskap och bedömning, elevinflytande, föräld-

rainflytande, IUP och åtgärdsprogram, demokratiska arbetsformer och pedagogiskt utvecklingsarbete.

Skolinspektionen kan konstatera att det finns ambitioner och insatser för att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete. Det saknas dock en koppling mellan de resultat som uppnås och de prioriterade åtgärder som planeras. Det saknas t.ex. sammanställningar av betygsresultat i form av meritvärden under en längre period för att beskriva hur resultatet har utvecklats. Det finns heller inga exempel på sammanställningar som kan påvisa skillnader mellan flickor och pojkars resultat med avseende på t.ex. meritvärde och fördelning mellan ämnen. Flertalet av skolans elever talar ett annat modersmål än svenska hemma. Något exempel på sammanställning och analys som beskriver detta förhållande och den påverkan detta har på skolans resultat görs inte heller.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att åtgärder behövs för att på ett tydligare sätt och med en analys beskriva de prioriterade åtgärderna utifrån skolans resultat.

Författning

4 kap. 6, 7 §§ skollagen

Lgr 11, 2.8 Rektors ansvar

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Huvudmannaskap och godkännande

Bedömning

Stiftelsen Dar Al Uloum måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Huvudmannaskap och godkännande.

- Huvudmannen måste redovisa att skolan har ekonomiska förutsättningar att bedriva skolverksamhet av god kvalitet i enlighet med författningarnas krav.
- Säkerställa att utbildningen genomförs enligt godkännandet och de villkor som framgår av godkännandet.

Motivering

Huvudmannens ekonomi

Enligt skollagen innebär ett godkännande som huvudman för en fristående grundskola att den enskilde har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. I tillsynen bedöms bl.a. om huvudmannen kan redovisa att han har ekonomiska förutsättningar att bedriva skolverksamhet av god kvalitet.

Skolans huvudman, stiftelsen Dar Al Uloum, har inför tillsynen inkommit med en ekonomisk redovisning i form av årsredovisning och budget. Under tillsynen framkommer att Skatteverket har inlett en utredning gentemot skolans huvudman. Förvaltningsrätten har därefter i beslut den 21 december 2012 fastställt att huvudmannens tillgångar får tas i anspråk genom betalningssäkring upp till ett belopp av 1 137 900 kr för att säkra betalning av skattefordran. Beslutet har inte vunnit laga kraft. Beslutet innebär bland annat att huvudmannen för närvarande inte får hela det elevbidrag som normalt

betalas ut av kommunen, utan del av beloppet är betalningssäkrat av Kronofogdemyndigheten.

Skolinspektionen har gjort kompletterande besök vid skolan för att bedöma hur huvudmannens ekonomiska situation har påverkat verksamhetens kvalitet. För närvarande finns inget som tyder på att eleverna inte skulle få sin rätt till utbildning tillgodosedd. Skolinspektionen konstaterar dock att huvudmannen har en instabil ekonomi och mot bakgrund av den ovan nämnda utredning som pågår föreligger en risk att huvudmannen inte har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. För att säkerställa skolans fortlevnad och elevernas rätt till utbildning måste huvudmannen visa en stabil ekonomi.

Huvudmannen föreläggs därför att lämna en redovisning av åtgärder för att få ekonomin i balans och därmed garantera elevernas rätt till utbildning av god kvalitet.

Skolans stadgar

Av skollagen framgår att en fristående skola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse vissa årskurser, elever som är i behov av särskilt stöd, och vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för.

Av skollagen framgår att en fristående skola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse vissa årskurser, elever som är i behov av särskilt stöd, och vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för.

Av stiftelsens stadgar framgår att skolan är öppen för alla men att tilldelad plats endast får utnyttjas om elevens vårdnadshavare inträder som medlem i någon av de till stiftelsen hörande föreningar.

Enligt rektorn har denna paragraf aldrig använts. Huvudmannen har också anmält till ansvarig myndighet för att förändra och ta bort den aktuella paragrafen. Detta har dock av olika skäl inte kunnat genomföras. Av tillsynen framgår dock att huvudmannen vill genomföra denna förändring.

Skolinspektionen bedömer att stiftelsens stadgar inte är förenliga med skollagen. Huvudmannen är dock medveten om detta och har inte tillämpat den aktuella paragrafen. Vidare avser huvudmannen att förändra skolans stadgar så att de är i överensstämmelse med skollagen. Mot bakgrund av ovanstående avstår Skolinspektionen från ingripande i denna del och förutsätter att huvudmannen åtgärdar bristen.

Författning

2 kap. 5 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Dar Al Uloum en anmärkning.

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Det är inte tydligt i vilka fall rektor har överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter.

Motivering

Av skollagen framgår att rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid förskole- eller skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som annars åligger rektorn.

Av tillsynen framgår att rektorn överlåter uppgifter till en av lärarna på skolan. Det framgår dock inte vilka uppgifter och beslut som rektorn har överlåtit på läraren. Skolinspektionen bedömer därför att åtgärder måste vidtas så att det blir tydligt vilka uppgifter som rektorn har överlåtit.

Författning

2 kap. 9–10 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit avdelningsjurist Carin Holtz, utredarna Marie-Louise Hultman och Sofia Lindstrand.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
T.f. avdelningschef

Anders Kennberg
Undervisningsråd/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i beslutet.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i beslutet grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).